

چهارشنبه 15 آذر 1396 - 17 ربیع الاول 1439 - 6 دسامبر 2017

درگذشت "علی حاتمی" کارگردان شهیر ایرانی (1375 ش)

درگذشت "علی حاتمی" کارگردان شهیر ایرانی (1375 ش)
علی حاتمی در سال 1333 در تهران به دنیا آمد و پس از فارغ التحصیلی از دانشکده هنرهای دراماتیک به همکاری با تلویزیون پرداخت و به نوشتن فیلم‌نامه مشغول شد. فیلم‌های علی حاتمی، همگی نشان دهنده علاقه او به فرهنگ ایرانی است. ستارخان، سوته‌دلان، کمال‌الملک و مادر به همراه مجموعه‌های تلویزیونی هزارستان و سلطان صاحبقران از آن جمله است. حاتمی در حال ساختن مجموعه تلویزیونی جهان پهلوان تختی بود که عمرش کفاف اتمام آن را نداد و در حالی که از بیماری سختی رنج می‌برد، سرانجام در آذر ماه 1375 درگذشت و در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.
گذشت دکتر "عیسی صدیق" مؤسس دانشگاه تهران (1357 ش)

دکتر عیسی صدیق معروف به اعلم، یکی از نامداران فرهنگی سده اخیر تاریخ فرهنگ ایران، در سال 1273 ش در تهران به دنیا آمد و پس از گذراندن علوم مقدماتی و اتمام دوره دارالفنون، در 17 سالگی به فرانسه رفت و موفق به دریافت دانشنامه لیسانس در رشته ریاضی گردید. دکتر صدیق سپس چند سالی در ایران در وزارت فرهنگ مشغول به خدمت شد و در سال 1309 جهت ادامه تحصیل عازم آمریکا گردید. وی پس از اخذ دکترای فلسفه به ایران مراجعت نمود و از طرف دولت ایران، مأمور تهیه طرح تأسیس دانشگاه تهران شد. صدیق اعلم پس از این کار، مأمور راه‌اندازی این دانشگاه گردید. وی پس از تأسیس دانشگاه، تا سال 1319، ریاست و استادی دانشسرای عالی، دانشکده ادبیات و دانشکده علوم را برعهده گرفت. وی تا سال 1340، شش بار به وزارت فرهنگ انتخاب شد و تا سال 1353، در مقام استادی دانشگاه، انجام وظیفه کرد. علاوه بر تهیه طرح و قانون تأسیس دانشگاه تهران و ایجاد هسته مرکزی آن، دکتر صدیق منشأ خدمات برجسته فرهنگی دیگری گردید که تأسیس نخستین مدارس جدید گیلان، پیشنهاد اعزام محصل به اروپا و تهیه قانون آن، تجدید سازمان و برنامه‌های مدارس کشور، وارد کردن روش‌های جدید آموزشی در دانشسرای عالی و تربیت هزاران دبیر، تأسیس دانشگاه تبریز و تأسیس نزدیک به دو هزار مدرسه در طول فعالیت فرهنگی خود، از آن جمله‌اند. وی سرانجام در 15 آذر 1357 ش در 84 سالگی در تهران درگذشت و در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

آغاز عقب نشینی نیروهای "ناتو" از خلیج فارس (1366 ش)
پس از آن که دولت‌های غربی، جمهوری اسلامی ایران را به مین‌گذاری در خلیج فارس متهم کردند، نیروهای نظامی پیمان آتلانتیک شمالی، ناتو، وارد خلیج فارس شدند تا به اصطلاح به پاکسازی خلیج اقدام نمایند. اما مین روب‌های غربی پس از یک ماه تجسس در آب‌های خلیج فارس، تنها چهار مین را کشف کردند و عدم موفقیت آنان باعث شد که خلیج فارس را ترک کنند. مجموعه حرکت‌های شتاب زده غرب در طول جنگ تحمیلی و به ویژه ماه‌های آخر جنگ، برای خروج از بن‌بست‌هایی که خود به وجود آورده بودند به حدی آشکار شده بود که از دید مطبوعات معتبر خودشان نیز پنهان نماند و به افشاگری علیه هم پرداختند؛ به طوری که غرب را در مقابله با ایران شکست خورده معرفی کردند.
میلاد خجسته‌ای آخرین رسول الهی پیامبر اکرم حضرت محمد بن عبدالله (ص) (52 سال قبل از هجرت برابر با سال عام‌الفیل)

ولادت حضرت محمد(ص) به اتفاق نظر شیعیان در 17 ربیع الاول در سال عام الفیل می‌باشد، ولی برخی از مسلمانان، این واقعه را در روز دوازدهم این ماه دانسته‌اند. کنیه‌ای آن حضرت، ابوالقاسم و القاب ایشان، رسول الله، نبی الله، خاتم الانبیا، سید البشّر و... می‌باشد. پدر ایشان عبدالله بن عبدالمطلب و نیز مادر آن حضرت آمنه بنت وهب است. رقیه، ام کلثوم، زینب، قاسم، عبدالله، ابراهیم و حضرت فاطمه(س) زهرا(س) فرزندان پیامبر اسلام می‌باشند که به جز فاطمه(س) همگی در دوران حیات پیامبر، از دنیا رفتند. دوران زندگی پیامبر اکرم(ص) در دو شهر مکه و مدینه سپری شد. ایشان پس از آن که در چهل سالگی برای پیامبری برگزیده شدند، در ابتدا دین الهی را به طور مخفیانه تبلیغ می‌کردند و پس از سه سال، به دعوت آشکار دست زدند. رنج‌ها و سختی‌های فراوانی که پس از درگذشت ابوطالب، عمو و حضرت خدیجه(س) همسر آن حضرت بر ایشان گذشت و همچنین اعلام آمادگی مردم یثرب برای پذیرفتن آن پیامبر عظیم‌الشأن، زمینه ساز هجرت بزرگ ایشان به مدینه گردید. ده سال آخر عمر و رسالت حضرت محمد(ص) در مدینه، همراه با جنگ‌ها، فتوحات و انتشار آیین آسمانی اسلام همراه بود.

ولادت امام صادق(ع) ششمین امام شیعیان و رئیس مذهب جعفری(83 ق)
حضرت امام جعفر صادق(ع) فرزند امام محمد باقر(ع) و از مادری به نام امّ‌قروّه دختر قاسم بن محمد بن

حاج میرزا محمد مهدی محی الدین الهی قمشه ای در سال 1279 - ۱۲۱۸ هجری - در شهر قمشه از توابع اصفهان متولد شد. از آنجا که در شعر به الهی تخلص می کرد ملقب به الهی قمشه ای شد. نیاکان ایشان از سادات بحرین بودند که در زمان نادرشاه افشار، به شهر قمشه وارد شدند. پدرایشان مرحوم ملا ابوالحسن از روحانیونی بود که در زهد و تقوا شهرت داشت. استاد الهی قمشه ای در سن پنج سالگی به مکتب رفت و تا هفت سالگی مقدمات را فرا گرفت. سپس نزد پدر و اساتید و ادبای شهر به تحصیل علم و ادب پرداخت. با وجود خردسالی، کتب مهم و مشکل ادب پارسی و عرب را فرا گرفت. در ده سالگی نظامی را نزد پدر فرا گرفته بود و در پانزده سالگی در ادبیات عرب به مقامی رسید که شرح نظام نیشابوری و مغنی اللیبب ابن هشام و مطوّل تفتازانی را تدریس می کرد. در چهارده سالگی پدر و مادر را از دست داد و از آن پس تصمیم به هجرت گرفت تا در سایه آن به تحصیل و کسب و دانش و ادب بپردازد. با آنکه در شهر قمشه اساتیدی بزرگ وجود داشتند و برادر بزرگش نیز ممانعت به عمل می آورد، لیکن صیحاگاهی نان و ماستی در دستمالی بست و پیاده راه اصفهان را در پیش گرفت. در اصفهان به مدرسه صدر وارد شد و در حجره طلاب قمشه ای مسکن گزید و مدت کوتاهی قریب یکسال در آن شهر زیست و از استادان آن بهره کافی برد. سپس عزم خراسان نمود تا در کنار مرقد مطهر امام علی بن موسی الرضا (ع) به تکمیل علوم فلسفه و حکمت همت گمارد. در مشهد به مدرسه نواب راه یافت و حجره ای اختیار نمود و به تحصیل پرداخت. در طول تحصیل برادر بزرگش مرحوم «حسینعلی» اندکی هزینه معاش وی را تأمین می نمود و ایشان به سختی روزگار می گذراند. نقل است در این ایام بسیار به قناعت گذراند و حتی ماه تا ماه غذای پختنی نمی خورد و چون اهل ریاضت بود گاهی به صحرای می رفت و در طول هفته از میوه درخت توت ارتزاق می نمود. در مشهد در محضر اساتیدی بزرگ به تلمذ پرداخت و از خرمن دانش آنان خوشه ها چید. مرحوم آیت الله الهی قمشه ای پس از سالها تحصیل در کنار بارگاه آستان قدس رضوی در آرزوی دیدار محضر اساتید قم و عراق و نجف قصد مهاجرت کرد لذا ابتدا به طهران وارد شد. در طهران به مدرسه سپهسالار (مدرسه عالی شهید مطهری فعلی) وارد شد و در آنجا به تعلیم و تعلم پرداخت. حکیم الهی قمشه ای، ضمن تدریس در منطق حکمت و ادبیات در آن مکان، به عنوان یکی از برجسته ترین استادان دانشگاه تهران شناخته شده و با نوشتن کتاب توحید هوشمندان به اخذ درجه دکترا از دانشکده مزبور نائل گردید. ایشان ضمن تدریس، با جملائی شیوا، شیرین و پر جاذبه، مفاهیم دشوار فلسفی را بیان کرد و در تأیید اظهارات علمی خود از اشعار شاعران بزرگ شاهد می آورد. در محفل علمی این حکیم الهی، دانشوران فاضلی پرورش یافتند که حضرات آیات سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، عبدالله جوادی آملی، حسن حسن زاده آملی، کاظم مدیر شانه چی و سید محمد باقر حجتی و...آزان جمله اند. از وی آثار ارزنده ای بجای مانده از قبیل: کتاب حکمت الهی (2 جلد) در شرح فصوص الحکم فارابی و توحید هوشمندان تصحیح و تحشیه تفسیر ابوالفتح رازی می باشد. وی قلمی شیوا داشت و با همین شیوایی بود که قرآن مجید را به فارسی ترجمه کرد و ترجمه او از نخستین ترجمه های امروزی قرآن در زبان و ادبیات فارسی بود که در زمان خود مورد توجه روشنفکران، دانشجویان و نسل جدید قرار گرفت. همچنین ترجمه آزاد مفاتیح الجنان، صحیفه سجاده و کلیات دیوان الهی از دیگر آثار اوست. که همگی حاکی از سعی بلیغ ایشان در احیای معارف الهی می باشد. مرحوم آیت الله الهی قمشه ای در تفسیر و ترجمه قرآن کریم در عصر ما، شخصیتی شاخص و ممتاز است. ایشان اولین کسی است که قرآن را برخلاف عادت قدما که ترجمه تحت اللفظی می کردند، روش جدیدی در ترجمه و تفسیر قرآن بکار بردند و برای اولین بار قرآن را به زبان فارسی روان و سلیس ترجمه کردند، بدون آنکه دخل و تصرفی در اصل معنا شود تفسیر خویش را با بیان ساده و قابل فهمی ارائه دادند. مرحوم استاد آیت الله الهی قمشه ای در حالی که یکی از افراد شاخص در علم و فرهنگی و ادب بودند، ولی زندگی ساده و بی آلایشی داشتند.

آغاز حمله بزرگ ارتش شوروی برای نجات مسکو از محاصره قوای آلمان (1941م)

با یورش سهم rlm&گین ارتش آلمان نازی به شوروی در 22 ژوئن 1941م، نیروهای آلمان تا نزدیک مسکو پایتخت شوروی به پیش رفتند، اما با فرا رسیدن زمستان سخت شوروی، عملیات تهاجمی نیروهای آلمان نیز متوقف شد. در دسامبر همان سال حملات متقابل ارتش سرخ شوروی در جبهه جنوب آغاز شد که در نتیجه آن برخی از نیروهای آلمان عقب rlm&نشینی کردند. در همین زمان بود که آمریکا با ارسال تجهیزات نظامی به شوروی، کمک فراوانی به سربازان روس در مقابله با آلمان نمود و پیروزی rlm&های شوروی را سرعت بخشید. عقب rlm&نشینی آلمان از شوروی، نخستین شکست آلمان در جنگ جهانی دوم بود که راه را برای شکست rlm&های بعدی نیز هموار ساخت. درگذشت "اتوفون گریگ" فیزیک rlm&دان آلمانی (1686م)

اتوفون دوگریگ فیزیک rlm&دان برجسته و مخترع آلمانی در پانزدهم مه 1602م در منطقه ماگدبورگ آلمان متولد گردید. وی فرزند یک قفل rlm&ساز بود و خود نیز به امور صنعتی علاقه داشت. گریگ صنعت rlm&گری زحمت rlm&کش بود و علاوه بر فعالیت عملی به تحقیقات علمی و فنی نیز علاقه داشت. وی بیشتر تحقیقات مهم خود را در حداث سال rlm&های 1646 تا 1681م که از متصدیان مهم امور زادگاه خویش بود، انجام داد. گریگ در 22 ژوئن 1650م موفق به اختراع ماشین تخلیه هوا شد. از این وسیله در صنایع سنگین و امور الکتریسیته استفاده فراوانی به عمل می rlm&آید و در زمان اختراع، تحول بی rlm&سابقه rlm&ای در علم و صنعت آن روزگار ایجاد کرد. از دیگر اختراعات وی نیم کره rlm&های معروف به نیم rlm&گره rlm&های ماگدبورگ است که برای نشان دادن فشار هوا به کار می rlm&رود. وی در سال 1660م ماشین اختراع نمود که به تولید برق از طریق اصطکاک اختصاص داشت. اتودوگریگ سرانجام پس از

84 سال زندگی در 6 دسامبر 1686م درگذشت. ابي‏بکر است. ابوعلی، ابواسماعیل، ابوموسی از کنیه‏هاي آن حضرت و صادق، فاضل، طاهر، صابر و... از القاب آن جناب مي‏باشند. حضرتش در سال هشتاد و سوم هجري در مدینه به دنیا آمده است. فرزندان آن حضرت را ده تن ذکر کرده‏اند. در میان امامان، عصر امام صادق(ع) منحصر به فرد بوده و شرایط اجتماعی و فرهنگی عصر آن بزرگوار، در زمان هیچ يك از امامان وجود نداشته است. زیرا آن دوره از نظر سیاسی، دوره‏ي ضعف و تزلزل حکومت بني‏امیه و فزونی قدرت بني‏عباس بود و این دو گروه، مدتی در حال کشمکش و مبارزه با یکدیگر برای کسب حکومت بودند. از این رو این دوران، دوران آرامش و آزادی نسبی امام صادق(ع) و شیعیان و فرصت بسیار خوبی برای فعالیت علمی و فرهنگی آنان به شمار مي‏رفت. از نظر فکري و فرهنگی نیز عصر امام صادق(ع) عصر جنبش فکري و فرهنگی بود. در آن زمان، شور و شوق علمی بي‏سابقه‏اي در جامعه‏ي اسلامی حاصل شده و علوم مختلفی اعم از علوم اسلامی یا علوم بشری پدید آمده بود. امام صادق(ع) با توجه به فرصت مناسب سیاسی به دست آمده و با ملاحظه‏ي نیاز شدید جامعه و آمادگی زمینه‏ي اجتماعی، دنباله‏ي نهضت علمی و فرهنگی پدر بزرگوار خود، امام محمدباقر(ع) را گرفت، حوزه‏ي وسیع علمی و دانشگاه بزرگی به وجود آورد و در رشته‏هاي مختلف علوم عقلي و نقلي آن روز، هزاران شاگرد فاضل را پرورش داد.